

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ

Одлуком Изборног већа Филолошког факултета у Београду, бр. 2884/1 од 17. 12. 2012. године, а у складу са чланом 65 Закона о високом образовању и чланом 116 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, именовани смо у Комисију за припрему извештаја о пријављеним кандидатима на конкурс за избор једног наставника у звање редовног професора за ужу научну област *Естетика*, предмет *Естетика*. Имамо част да Изборном већу Филолошког факултета у Београду поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА НА КОНКУРС

Филолошки факултет Универзитета у Београду расписао је конкурс (објављен у листу *Послови – огласне новине националне службе за запошљавање*, бр. 498-499 од 03. 01. 2013. године) за избор једног наставника у звање редовног професора за ужу научну област *Естетика*, предмет *Естетика*. На расписани конкурс, за избор у звање редовног професора, пријавио се само један кандидат, др Ива Драшкић Вићановић, досадашњи ванредни професор на овом предмету.

1. БИОГРАФИЈА

1.1.Лични подаци

Ива Драшкић Вићановић рођена је 17. 04. 1965. Живи и ради у Београду.

1. 2.Подаци о досадашњем образовању

Основну школу и гимназију завршила је у Београду. Студије филозофије завршила је на Групи за филозофију Филозофског факултета у Београду 1987.године. Уписала је постдипломске студије 1987. године на Филозофском факултету у Београду, смер – Естетика. Одбранила је магистарску тезу под називом *Укус и морална свест у британској филозофији просвећености* 08. 11. 1994. пред комисијом у саставу: проф. др Мирко Зуровац, ментор, проф. др Леон Којен, председник, проф. др Јован Бабић. На Филозофском факултету у Београду одбранила је 14. 07. 1999. године и своју докторску дисертацију *Схватање естетског чула у британској филозофији седамнаестог и осамнаестог века*, пред комисијом у саставу: проф. др Мирко Зуровац, ментор, проф. др Сретен Петровић, председник, проф. др Јован Бабић и проф. др Симо Елаковић.

1.3.Професионална каријера

Ива Драшкић Вићановић је 2003. изабрана у звање доцента на Факултету ликовних уметности у Београду где је предавала *филозофију уметности*. Од 2004. запослена је на

Филолошком факултету у Београду, на Катедри за општу књижевност и теорију књижевности, где предаје *естетику*. Од 2009. до 2012. године била је на функцији управника Катедре за општу књижевност и теорију књижевности. Од 2003. до 2010. године, поред основног предмета, предавала је и *увод у филозофију* на Филолошком факултету у Београду, семинар за друштвене науке. Од 2003. Предаје *естетику* и *историју уметности* на Академији уметности у Београду. Школске 2003/4. држала је курс *естетика* на постдипломским студијама Универзитета уметности у Београду. Од 2010. држи курс *проблем форме у естетици* на докторским студијама Филолошког факултета у Београду. У звање ванредног професора за ужу научну област *естетика* изабрана је 8. 07. 2008. Члан је Филозофског друштва Србије и Естетичког друштва Србије. Од 2002. године има звање научног сарадника Института за филозофију и друштвену теорију. Од 2006. један је од уредника значајног филозофског часописа *Theoria*. Од 2010. члан је Извршног одбора Естетичког друштва Србије.

1.4. Научни пројекти

Пре избора у звање ванредног професора

Медијска презентација српског националног и културног идентитета, бр. 1312, 2002-2004; реализатор истраживања: Факултет драмских уметности, Београд. Пројекат је подржало, пратило и евалуирало Министарство за науку и технологију Владе Републике Србије.

После избора у звање ванредног професора

Проблем експланаторног јазу у филозофији науци, бр. 149010, 2008-2011; реализатор истраживања: Институт за филозофију Филозофског факултета, Београд. Пројекат подржало, пратило и евалуирало Министарство за науку и технологију Владе Републике Србије.

1.5. Саопштења на научним скуповима

Др Ива Драшкић Вићановић учествовала је на више домаћих и међународних научних скупова. Изложена саопштења објављена су, у целини, у научним часописима и одговарајућим зборницима радова.

Пре избора у звање доцента:

- 1) „Уметност и истина“, *Уметност и истина*, Естетичко друштво Србије, Београд, 1987.
- 2) „Историичност уметности“, *Историичност уметности*, Естетичко друштво Србије, Београд, 1988.
- 3) „Крај уметности“, *Крај уметности*, Естетичко друштво Србије 1989.
- 4) „Сакрално и естетско“, *Сакрално и естетско*, Естетичко друштво Србије, Београд, 1990.

Пре избора у звање ванредног професора:

Саопштења на научним скуповима међународног значаја :

- 1) „Дон Кихот – филозофски мит“, Институт Сервантес, *Дон Кихот у српској култури*, Београд, 2005.
- 2) „Књижевност као посебан естетски простор“, *Проучавање опште књижевности данас*, Катедра за општу књижевност, Филолошки факултет, Београд, 2005.
- 3) „Интерференција свакодневног и празничног“, *Традиционална естетска култура: Свакодневље и празник*, Центар за научна истраживања САНУ и Универзитета у Нишу, Ниш, 2006.
- 4) „British Culture as a Prism for the Central Currents of European Civilization“, *English Language Studies: Structures Across Cultures (ELLSAC)*, Катедра за енглески језик и књижевност, Филолошки факултет, Београд, 2007.

Саопштења на научним скуповима националног значаја:

- 1) „Настанак и формирање категорије естетског искуства“, *Естетско искуство*, Естетичко друштво Србије, Београд, 2002.
- 2) „Положај лепог у естетици“, *Положај лепог у естетици*, Естетичко друштво Србије, Београд, 2004.
- 3) „Естетска димензија етоса“, *Шта је естетика*, Естетичко друштво Србије, Београд, 2005.
- 4) „Уметничко стваралаштво и проблем естетске недовршености“, *Уметничко стваралаштво*, Естетичко друштво Србије, Београд, 2006.
- 5) „Естетизација духовног простора у 18. веку“, *Осамнаесто столеће*, Завод за културу Војводине, Нови Сад, 2007.
- 6) „Смрт уметности у култури“, *Уметност и култура*, Естетичко друштво Србије, Београд, 2007.

Саопштења на научним скуповима после избора у звање ванредног професора:

Саопштења на научним скуповима међународног значаја :

- 1) „Gnoseology of Painting“, *ELLSIIR (English Language and Literature Studies, Image, Identity, Reality)* Филолошки факултет, Београд, децембар 2009.
- 2) „Проблем естетске дереализације у језику књижевности“, *Научни састанак слависта у Вукове дане, Српска књижевност и европска књижевност*, Међународни славистички центар (МСЦ), Филолошки факултет, Београд, септембар 2010.
- 3) „Жена и њен идентитет у уметности“, *Српски језик, књижевност, уметност, Жене: род, идентитет, књижевност*, Филолошко уметнички факултет, Крагујевац, октобар 2010.

4) „Игра – естетска димензија културе“, *Филолошка истраживања данас*, Филолошки факултет, Београд, новембар 2010.

5) „Један покушај разрешења кризе хуманитета – апотеоза рационалности, морала и лепоте у 18. веку“, *Српски језик, књижевност, уметност, Бог и криза хуманитета*, Филолошко уметнички факултет, Крагујевац, октобар 2011.

6) „Филозофија, традиција и проблем онтолошког утемељења вредности“, *Наука, филозофија, традиција*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, мај 2012.

7) „Од могућег ка немогућем у књижевности – проблем суштинске истине“, *Српски језик, књижевност, уметност, Књижевност и немогуће*, Филолошко уметнички факултет, Крагујевац, октобар 2012.

Саопштења на научним скуповима националног значаја:

1) „Иманентна истина и сликарство“, *Уметност и истина*, Естетичко друштво Србије (ЕДС), Београд, децембар 2008.

2) „Грчка ликовна уметност као визуелизација појма“, *Утицај естетике на уметност*, Естетичко друштво Србије (ЕДС), Београд, децембар 2009.

3) „Дејвид Хјум и идеја херменеутике“, *Проблем херменеутике*, Филолошки факултет, Београд, април, 2010.

4) „Естетика и образовање: две тенденције у образовању ликовних уметника“, *Естетика и образовање*, Естетичко друштво Србије (ЕДС), Београд, децембар 2010.

5) „Бихевиорални аспект стваралаштва“, *Проблем креативности*, Естетичко друштво Србије (ЕДС), Београд, новембар 2011.

6) „Епистемолошко заснивање суда укуса и проблем релативизма“, *Проблем укуса*, Естетичко друштво Србије (ЕДС), Београд, новембар 2012.

1.6. Резултати у развоју наставно-научног подмлатка

Менторства и чланства у комисијама за израду докторског рада и завршног рада на мастер студијама пре избора у звање ванредног професора:

Ива Драшкић Вићановић била је члан комисије за одбрану мастер рада на Филозофском факултету у Београду и члан две комисије за избор у звање доцента, члан комисије за процену и одобрење теме докторске дисертације на Филозофском факултету у Београду и члан комисије за одбрану магистарског рада на Филолошком факултету у Београду.

Менторства и чланства у комисијама за израду докторског рада и завршног рада на мастер студијама после избора у звање ванредног професора:

1) 2008 – 2009. менторство за израду докторског рада под називом *Платонова мисао као градителски принцип Вергилијеве поезије*, кандидат Јелена Пилиповић, Катедра за општу књижевност и теорију књижевности, Филолошки факултет, Београд. Дисертација одбрањена фебруара 2009.

2) 2010. менторство за израду мастер рада под називом *Human Values in Education*, кандидат Надежда Петровић, Катедра за англистику, Филолошки факултет Београд. Рад одбрањен новембра 2010.

3) 2012. менторство за израду докторског рада под називом *Естетика недовршеног и поетски поступак у савременој руској поезији од 1980. до 2000. године*, кандидат Мирјана Петровић Филиповић, Катедра за славистику, Филолошки факултет, Београд.

4) 2010. чланство у комисији за израду магистарског рада под називом *Теоријски аспекти проблема зла у стваралаштву Џ. М. Куџија*, кандидат Милена Ђорђевић, Катедра за општу књижевност и теорију књижевности, Филолошки факултет, Београд. Рад одбрањен децембра 2010.

5) 2012. чланство у комисији за израду докторског рада под називом *Утицај и употреба електронских медија у постдрамском позоришту*, кандидат Ана Тасић, Факултет драмских уметности, Београд. Дисертација одбрањена септембра 2012.

Пошто не ради на матичном, Филозофском факултету, кандидаткиња није у могућности да буде ментор дипломцима.

Поред учешћа у комисијама за израду, оцену и одбрану дисертација, магистарских и мастер радова, кандидаткиња је била и члан комисија за избор у виша звања, како на Филолошком факултету где је запослена, тако и на матичном Филозофском факултету у Београду, као и на Филозофском факултету у Новом Саду.

1.7. Чланство у редакцијама Пре избора у звање ванредног професора

Од 2001. до 2003. Ива Драшкић Вићановић је била члан редакције *Зборника радова Факултета драмских уметности*, који издаје Институт за филм, позориште, радио и телевизију Факултета драмских уметности.

Од 2006. године један је од уредника филозофског часописа *Theoria* који издаје Српско филозофско друштво.

Приређивачко – едиторске публикације: Пре избора у звање ванредног професора

1) *Зборник радова Факултета драмских уметности*, Институт за позориште, филм, радио и телевизију, Факултет драмских уметности, Београд, 2001, YU ISSN 1450-5681.

2) Ива Драшкић Вићановић је као члан Редакције часописа *Theoria* (YU ISSN 0351-2274 УДК) учествовала у његовом раду од 2006. до 2008. потписујући следеће бројеве: 3-4 за 2006. и 1-4 за 2007.

Чланство у редакцијама После избора у звање ванредног професора

Од 2006. до сада један је од уредника часописа *Theoria* који издаје Српско филозофско друштво.

Од 2011. уредник је Зборника радова који издаје Естетичко друштво Србије.

**Приређивачко – едиторске публикације:
После избора у звање ванредног професора**

1) Од 2008. године до данас члан је редакције часописа *Theoria* (YU ISSN 0351-2274 UDK1) и приредила је следеће бројеве: 1-4 за 2008, 1-4 за 2009, 1-4 за 2010, 1-4 за 2011, 1-2 за 2012.

2) 2012. приредила је Зборник радова Естетичког друштва Србије *Проблем креативности* (са научног скупа ЕДС, одржаног новембра 2011. под истим називом), Естетичко друштво Србије (ЕДС), Београд, 2012, ISBN 978-86-903729-6-6.

**1.8. Чланство у организационим одборима научних скупова
после избора у звање ванредног професора**

Од 2010. Ива Драшкић Вићановић је члан организационог одбора научног скупа Естетичког друштва Србије и учествује у организацији скупа ЕДС 2010, 2011. и 2012.

1.9. Чланство и функције у научним друштвима

Српско филозофско друштво. Један је од уредника часописа *Theoria* који издаје Српско филозофско друштво.

Естетичко друштво Србије, члан је Извршног одбора *Естетичког друштва Србије.*

**2. БИБЛИОГРАФИЈА ОБЈАВЉЕНИХ НАУЧНИХ
РАДОВА КАНДИДАТА**

2.1. КЊИГЕ (МОНОГРАФИЈЕ)

**Ауторске публикације
Пре избора у звање доцента**

1. *Естетско чуло* (филозофска студија), Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, библиотека «Сазнања», 2002, ISBN 86-17-100-84-2, број страница 293.

**2.2. НАУЧНИ РАДОВИ
Пре избора у звање доцента**

1) „Уметност и истина“, *Идеје*, часопис за теорију савременог друштва, бр. 6, 1988. године, стр. 31 – 39, YU ISBN 86-7159-069-0.

2) „Историчност уметности“, саопштење на научном скупу Естетичког друштва Србије

(ЕДС), 1988; објављен на *Трећем програму Радио Београда*, 1989. године, 8 страна.

3) „Уметност и израз“, *Дијалог*, часопис за друштвену теорију, Сарајево, 1989, стр. 37 – 49.

4) „Крај уметности“, саопштење на научном скупу Естетичког друштва Србије (ЕДС), 1989, објављен на *Трећем програму Радио Београда* 1990, 9 страна.

5) „Кантово схватање морала“, *Трећи програм Радио Београда*, мај, 1991, 8 страна.

6) „Естетичка позиција Дејвида Хјума у књизи *О мерилу укуса*“, *Трећи програм Радио Београда*, октобар 1991, 11 страна.

7) „Сакрално и естетско“, *Зборник текстова Естетичког друштва Србије*, Градина, Ниш, 1994, стр. 66-69.

8) „Деструктивност рационалног сазнања“, *Трећи програм Радио Београда* 1992, 10 страна.

9) „Естетичка позиција лорда Шафтсберија“, *Трећи програм Радио Београда*, мај - јуни 1993, 38 страна.

10) „Естетика Џозефа Едисона“, *Трећи програм Радио Београда*, септембар 1993, 15 страна.

11) „Естетика и етика Франсиса Хачесона“, *Трећи програм Радио Београда*, фебруар 1994, 26 страна.

12) „Буђење свести у британској филозофији 17. века: Филозофија лорда Херберта од Черберија“, *Трећи програм Радио Београда*, јануар 1997, 17 страна.

13) „Естетична епистемологија Џона Лока“, *Трећи програм Радио Београда*, март 1998, 13 страна.

14) „Зачарана уобразиља у естетици Џозефа Едисона“, *Зборник радова ФДУ*, Институт за позориште, филм, радио и телевизију, Београд, 2001, YU ISSN 1450-5681, стр. 326-336

15) „Дејвид Хјум и лепота круга“, *Трећи програм Радио Београда*, октобар 2002.

16) „Естетична онтологија Џорџа Берклија“, *Трећи програм Радио Београда*, март 2002, 14 страна.

2.1. КЊИГЕ (МОНОГРАФИЈЕ)

Ауторске публикације Пре избора у звање ванредног професора

1. *Античка и нововековна калокагатија* (филозофска студија), Зограф, Ниш, библиотека ест/етика, 2006, ISBN 86-7578-116-4, број страница 154.

2.2. НАУЧНИ РАДОВИ

Пре избора у звање ванредног професора

РАДОВИ У ДОМАЋИМ ЧАСОПИСИМА МЕЂУНАРОДНОГ ЗНАЧАЈА:

- 1) „Филозофија као завођење ума“, часопис Српског филозофског друштва *Theoria* XLVII, 3-4, јул/децембар 2005, Београд, УДК 1 (091)/159.9, стр. 37-42, YU ISSN 0351-2274. *Theoria* је часопис верификован посебном одлуком Министарства науке.
- 2) „Самоукидање простора“, *Theoria* XLVIII, 3, јул/септембар 2006, Београд, УДК 115.4, стр. 97-107, YU ISSN 0351-2274.
- 3) „Онтолошка функција скице“, *Theoria*, L, 4, октобар/децембар 2007, Београд, УДК 111.852, стр. 21-33, YU ISSN 0351-2274.

РАДОВИ У ТЕМАТСКИМ ЗБОРНИЦИМА СА МЕЂУНАРОДНИХ НАУЧНИХ СКУПОВА ОБЈАВЉЕНИ У ЦЕЛИНИ:

- 1) „Књижевност као посебан естетски простор“, Зборник радова *Проучавање опште књижевности данас*, Филолошки факултет, Београд, 2005, стр. 251-259, ISBN 86-80267-89-95.
- 2) „Дон Кихот: интернационални и наднационални филозофски мит“, Зборник радова, Институт *Сервантес* и Филолошки факултет, Београд, 2006, стр. 104-110, ISBN 86-80267-97-X.
- 3) „Свакодневље и празник: Интерференција свакодневног и празничног“, Зборник радова *Традиционална естетска култура: Свакодневље и празник*, Центар за научна истраживања САНУ и Универзитета у Нишу, Ниш, 2007, УДК 111.852:39+72.01 (091), стр. 59-66, ISBN 978-86-7025-447-3.

РАДОВИ У ТЕМАТСКИМ ЗБОРНИЦИМА СА ДОМАЋИХ НАУЧНИХ СКУПОВА ОБЈАВЉЕНИ У ЦЕЛИНИ:

- 1) „Настанак и формирање категорије естетског искуства“, Зборник радова Естетичког друштва Србије *Естетско искуство*, Естетичко друштво Србије, Београд, 2003, стр. 73-91, ISBN 86-82507-70-6.
- 2) „Положај лепог у естетици“, Зборник радова Естетичког друштва Србије *Положај лепог у естетици*, Естетичко друштво Србије-Мали Немо, Београд/Панчево, 2005, стр. 101-107, ISBN 86-83453-61-8,
- 3) „Естетска димензија етоса“, Зборник радова Естетичког друштва Србије *Шта је естетика*, Естетичко друштво Србије-Мали Немо, Београд/Панчево, 2006, УДК 111.852 (091) стр. 271-279, ISBN 86-83453-77-4.
- 4) „Проблем естетске недовршености“, Зборник радова Естетичког друштва Србије *Теорија уметничког стваралаштва*, ЕДС - Мали Немо, Београд/Панчево, 2007, УДК 7.01 111.852, стр. 113-122, ISBN 978-86-7972-010-8.
- 5) „Естетизација духовног простора у осамнаестом веку“, Зборник радова *Осамнаесто столеће*, Завод за културу Војводине, Нови Сад, 2008, стр. 153 – 162, ISBN 978-86-85083-29-7.

5a) „Естетизација духовног простора у осамнаестом веку“, Избор из Зборника радова са свих научних скупова на тему *Осамнаесто столеће*, Завод за културу Војводине, Нови Сад, 2012, стр. 199-207, ISBN 978-86-85083-53-2.

**2. БИБЛИОГРАФИЈА
НАУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
објављених после избора у звање ванредног професора 08.07.2008.**

**2.1. КЊИГЕ (МОНОГРАФИЈЕ):
Ауторске публикације**

1) *Нон финито, прилог заснивању естетике недовршеног*. (Филозофска студија, ужа научна област – естетика), Чигоја, Београд, 2010, ISBN 978-86-7558-739-2, број страница 146.

2.2. НАУЧНИ РАДОВИ

**РАДОВИ У НАУЧНИМ ЧАСОПИСИМА
РАДОВИ У ДОМАЋИМ ЧАСОПИСИМА МЕЂУНАРОДНОГ ЗНАЧАЈА:**

1) „Дон Лок и проблем експланаторног јаза“, *Филозофски годишњак*, 21/2008, Година XXI, Институт за филозофију Филозофског факултета у Београду, Београд, 2008, оригинални научни рад, UDK 165 Lok Dž., стр. 35 – 43, YU ISSN 0353-3891. Филозофски годишњак је научни часопис међународног значаја верификован посебном одлуком Министарства науке. На листи је Министарства науке.

2) „Лесингова естетика и идеја субјективности“, *Theoria*, Број 1, Година LII, Српско филозофско друштво, Београд, 2009, оригинални научни рад, UDK 130.2(4)“17“ ; 111.852 Lesing G. E., стр. 45 – 50, YU ISSN 0351-2274. *Theoria* је научни часопис међународног значаја верификован посебном одлуком Министарства науке. На листи је Министарства науке.

3) „Аксиолошка функција qualia“, *Theoria*, Број 4, Година LII, Београд, 2009, оригинални научни рад, UDK 165 Hjum D.; 165.12:17.022.1, стр. 89 – 97.

4) „Технички и естетички пројект у британској филозофској мисли“, *Theoria*, Број 1, Година LIII, Београд, 2010, оригинални научни рад, UDK 17.036.2(410)“16/17“; 111.852(410)“16/17“, стр. 99 – 108.

5) „Форма као израз функције“, *Theoria*, Број 4, Година LIII, Београд, 2010, оригинални научни рад, UDK 111.852(091) ; 72.01: 111.852“19“, стр. 73 – 86.

6) „Аутопортрет – на обе стране картезијанског јаза“, *Theoria*, Број 3, Година LIV, Београд, 2011, оригинални научни рад, UDK 75.041.53:165.2/3“14/15“ ; 111.852:75.034, стр. 87 – 98.

7) „Психагошка теорија уметности“, *Theoria*, Број 2, Година LV, Београд, 2012, оригинални научни рад, DOI : 10.2298/ THEO1202107D, стр. 107 – 117.

РАДОВИ У ДОМАЋИМ ЧАСОПИСИМА НАЦИОНАЛНОГ ЗНАЧАЈА:

1) „Два симптома барока“, *Трећи програм Радио Београда*, свеска 151/2011, Београд, 2012, UDK 75034.4;7.01, стр. 154 – 163, ISSN 0564-7010. *Трећи програм* је водећи часопис националног значаја, на листи је Министарства науке.

2) „Простор илузије“, *Архе*, свеска 17, година IX, Нови Сад 2012, UDK 111.852:7.034 111.852:7.034.7, стр. 67-79, ISSN 1820-0958, ISSN електронских издања 1821-4959. *Архе* је водећи часопис националног значаја, на листи је Министарства науке.

3) „Шта је живо у Хегеловој естетици“, *Трећи програм Радио Београда*, Београд, 2012, свеска 155/2012, ISSN 0564-7010. Потврда у прилогу.

РАДОВИ У ИНОСТРАНИМ ЧАСОПИСИМА:

1) „Деструкција мита о уметности“, *Ревена*, Часопис за књижевност, умјетност и културу, Година I, број 1-2, Бања Лука, 2010, стр. 45 – 58, ISSN 1986-8030,.

2) „Индивидуалност лепоте и лепота индивидуалности“, *Ревена*, Година II, број 5-6, Бања Лука, 2012, стр. 23 – 36, ISSN 1986-8030.

САОПШТЕЊА НА МЕЂУНАРОДНИМ НАУЧНИМ СКУПОВИМА ОБЈАВЉЕНА У ЦЕЛИНИ :

1) „British Culture as a Prism for the Central Currents of European Civilization“, *Ellsac(English Language and Literature Studies:Structures across Cultures)Proceedings* Volume II, Филолошки факултет, Београд, 2008, UDC 316.722(410:4)(091);p. 259 – 273, ISBN 978-86-86419-46-0.

2) „Проблем естетске дереализације у језику књижевности“, Зборник радова *Научни састанак слависта у Вукове дане, Српска књижевност и европска књижевност*, Међународни славистички центар, МСЦ, Филолошки факултет, Београд, 2011, УДК 111.852 81:1, стр. 381-388, ISBN 978-86-6153-039-5.

3) „Жена и њен идентитет у уметности“, Зборник радова *Српски језик, књижевност, уметност*, Књига II *Жене: Род, идентитет, књижевност*, ФИЛУМ, Крагујевац 2011, УДК 73/76 – 396, стр. 131-136, ISBN 978-86-85991-36-3.

4) „Игра – естетска димензија културе“, Међународни тематски зборник *Филолошка истраживања данас*, ФИД, Филолошки факултет, Београд. Потврда у прилогу.

5) „Један покушај разрешења кризе хуманитета – апотеоза рационалности, морала и лепоте у 18. веку“, Зборник радова *Српски језик, књижевност, уметност*, Књига II, *Бог*, ФИЛУМ, Крагујевац 2012, УДК 2-18 140.8“17“, стр. 79-83, ISBN 978-86-85991-43-1.

6) „Image, Identity, Reality, Gnoseology of Painting“, текст са међународног научног скупа *Ellsiir(English Language and Literature Studies, Image, Identity, Reality)* UDK 7-01, ID;195199244), *Belgrade English Language and Literature Studies*, Volume IV, Филолошки факултет, Београд, 2012, UDC 811111+82, p. 55-61, ISSN 1821-3138 (printed volume), ISSN 1821-4827 (online text).

САОПШТЕЊА НА НАУЧНИМ СКУПОВИМА НАЦИОНАЛНОГ ЗНАЧАЈА ОБЈАВЉЕНА У ЦЕЛИНИ:

- 1) „Један вид умирања уметности у савременој култури“, Зборник радова Естетичког друштва Србије (ЕДС) *Уметност у култури*, Београд, 2008, стр. 139-145, ISBN 978-86-903729-2-8.
- 2) „Иманентна истина и сликарство“, Зборник радова Естетичког друштва Србије (ЕДС) *Уметност и истина*, Београд, 2009, стр. 137-143, ISBN 978-86-903729-3-5.
- 3) „Грчка ликовна уметност као визуелизација појма“, Зборник радова Естетичког друштва Србије *Утицај естетике на уметност*, Београд, 2010, УДК 7.032(38) 130.2(38); стр. 145-152, ISBN 978-86-903729-4-2.
- 4) „Дејвид Хјум и идеја херменеутике“, *Анали филолошког факултета*, Књига XXIII, Филолошки факултет, Београд, 2011, УДК 801.73 14, стр. 205-213, ISSN 0522-8468.
- 5) „Естетика и образовање: две тенденције у образовању ликовних уметника“, Зборник радова Естетичког друштва Србије *Естетика и образовање*, Београд, 2011, УДК 75.071.1:37.01(091); стр. 51-61, ISBN 978-86-903729-5-9.
- 6) „Бихевиорални аспект стваралаштва“, Зборник радова Естетичког друштва Србије *Проблем креативности*, Београд, 2012, УДК 7.034 (450) 7.011(38); стр. 235-244, ISBN 978-86-903729-6-6.

3. АНАЛИЗА НАУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА

Радови Иве Драшкић Вићановић пре избора у звање ванредног професора овде неће бити анализирани у целини, јер је анализа тих радова приложена у реферату за избор у звање ванредног професора. Овде ћемо само укратко навести оцену оних радова из њеног претходног опуса - монографија и текстова - за које сматрамо да представљају посебан допринос естетичкој теорији. Како кандидаткиња конкурише за избор у звање редовног професора, комисија ће детаљно размотрити оне радове Иве Драшкић Вићановић који су објављени после њеног избора у звање ванредног професора, и који су релевантни за њен избор.

3.1. КЊИГЕ

Пре избора у звање ванредног професора

1) У књизи *Естетско чуло* по први пут се у виду целовите монографије даје преглед естетичких идеја у нововековној енглеској филозофији. Окосницу читавог рада представља истраживање појма "унутрашњег чула", естетског и моралног чула. Тежиште је на идеји "буђења" естетског чула у британској филозофији 17. и 18. века. Филозофска расправа Иве Драшкић Вићановић има за циљ да демонстрира укупан модерни развој естетичке проблематике, који се у Енглеској, интензивније но другде у Европи, одвијао паралелно са опште културним успоном ове острвске цивилизације. Није онда случајно што је предмет рада постала анализа "идеје субјективности" која обележава и главни ток у коме ће се кретати нововековна филозофија, почев са Џоном Локом и закључно са Дејвидом Хјумом. Са Дејвидом Хјумом, последњим значајним представником британске естетике овога периода, али и првим с којим продуктивна идеја о активној улози естетског

чула прелази у посед новог "активизма" самосвести у немачкој филозофији, колегиница Драшкић Вићановић заокружује излагање концепта субјективности у британској естетици. Реч је о значајној теоријској идеји која је рођена у британској филозофији 17. и 18. века, али и препорођена и систематски доведена до свога пуног процвата у критичкој естетици Имануела Канта. Анализирани рад Иве Драшкић Вићановић посвећен британској естетици новог века представља прво значајно дело ове врсте на нашем језику.

2) Монографија *Античка и нововековна калокагатија* је филозофска студија посвећена *калокагатији* – једном од најзначајнијих појмова античке грчке естетике. Ауторка приступа разматрању предфилозофског појма *калокагатије* у античкој грчкој култури кроз анализу значења појмова хармоније, симетрије и мере, а затим опсежно разматра Сократову концепцију *калокагатије* кроз његово разумевање «мере» као битно естетског принципа који постаје интегрални део сократске етике, а ту је и критичка анализа Платонове визије *калокагатије* у његовој психологији и теорији државе. Ауторка је установила «умирање» појма у потоњим вековима европске филозофије и културе. Изузетак је оживљавање концепције *калокагатије* у британској филозофији, тачније у веку просвећености. Британски филозофи моралистичке оријентације, у настојању да се дистанцирају од разумног егоизма прибегавају појму «укуса» као моћи на основу које се опажају и одобравају лепота и морал. Показујући изузетан смисао за филозофску анализу, Ива Драшкић Вићановић је установила како је веза етике и естетике у том тренутку била у функцији аутономизације естетског. Поредиши нововековни појам *калокагатије* са античким, ауторка показује како су британски филозофи осамнаестог века, иако су субјективистички посматрали естетски и морални феномен и штавише, као софисти у антици, сматрали како су истински покретачи човекових дела афекције и страсти, ипак остали у домену сократско-платоновске филозофије, као чувари аксиолошког статуса добра и лепоте, односно бића вредности. Наиме, онтолошки и гносеолошки релативизам у односу на субјективну свест није значао и аксиолошки релативизам за британске филозофе просвећености. Естетски и морални феномен су задржали дигнитет који су им у Антици придавали Сократ и Платон, упркос чињеници што су ослонац нашли у свести субјекта.

3.2. РАДОВИ У НАУЧНИМ ПУБЛИКАЦИЈАМА

1) Рад *Настанак и формирање категорије естетског искуства* бави се генезом формирања категорије естетског искуства у европској филозофији. За развој појма од значаја су били: а) Хобсов став да су покретачки принципи човекових дела *афективни* а не рационални; б) картезијански гносеолошки заокрет лорда Черберија ка истраживању закона којима су међусобно усклађени свест и објект; в) Локова метода *new way of ideas* усмерена на испитивање искуства свести, г) анализе укуса које су предузели Шафтсбери, Едисон и Хачесон, и најзад д) Хјумово дистинговирање афективне и дискурзивне свести. Са филозофијом лепог Дејвида Хјума завршава се процес формирања категорије естетског искуства у коме је она добила филозофску тежину и волуминозност која ће јој омогућити да постане један од кључних појмова модерне естетике. Према мишљењу комисије реч је о изврсно конципираној студији, у којој кандидаткиња Ива Драшкић Вићановић даје комплетан преглед појаве и развоја појма естетског искуства кроз историју естетике.

2) У раду *Положај лепоте у естетици* разматра се гносеолошка димензија лепоте у античкој грчкој естетици од Хераклитових фрагмената, преко Горгијиних анализа чула вида у *Похвали Хелени* до Платоновог позиционирања лепоте у *Гозби*. Ауторка закључује да је лепота једини појам у античкој грчкој мисли који има снагу да премости понор између *doxe* и *poesis*. Кандидаткиња се у овом тексту са изузетним познавањем кључних филозофских проблема, бави како својом основном облашћу естетике, тако и облашћу гносеологије.

3) У тексту *Књижевност као посебан естетски простор* кандидаткиња доводи у питање тезу која се уобичајила у естетичкој теорији да је суштина естетског сусрета са књижевношћу у свести реципијента нека врста транспоновања литерарног садржаја у визуелне и аудитивне сензације. Аргументација се у тексту развија у три корака: од анализе Горгијиног појма психагошке функције речи, преко дистинкција између књижевности и сликарства Едмунда Берка, до савремених разматрања Макса Десоара о суштини језика као таквог. На трагу Десоаровог разумевања језика, Драшкић Вићановић види књижевност као посебан естетски простор, аутономан и у односу на визуелно, и у односу на аудитивно. Оригиналан рад, истраживачки, са прегнатном естетичком анализом као исходом.

4) Текст *Естетска димензија етоса* испитује суштинско значење естетике акцентујући оно што ауторка назива *естетском димензијом етике*. Кандидаткиња интерпретира естетику као једну од кључних филозофских дисциплина којом су прожете остале основне дисциплине – *онтологија*, *гносеологија* и *етика*. Тема рада је античка грчка етика, прецизније, етичке концепције Сократа и Платона. Појмови мере и хармоније су у Платновој филозофији кључни за разумевање основних етичких категорија: врлине и морала. Естетика и етика се у овом контексту испостављају као две тесно повезане и узајамно условљене филозофске дисциплине.

5) У тексту *Филозофија као завођење ума* полази се од предрасуде историчара филозофије по којој се, филозофски узев, повлачи фундаментална разлика између софиста с једне стране и са друге, Сократа и Платона. Иако Ива Драшкић Вићановић не спори постојање извесних разлика између ових филозофија, посебно када се имају у виду разлике у домену сазнања, односно у равни вредности, ипак Драшкић Вићановић указује на чињеницу да постоји нешто заједничко у филозофији Сократа / Платона, с једне стране, и софиста, поименце Горгије, с друге. Реч је о филозофском заносу који изазива љубав према *лепоти мудрости*, као онај појам у чијем су се знаку нашле и објединиле софистичка и сократско – платонска мисао. Значајан текст, оригинално истраживачки, који показује завидан ниво филозофског промишљања кандидаткиње.

6) Тема рада *Проблем естетске недовршености* је принцип «недовршеног» (*non finito*) разматран из гносеолошког угла. Реч је о својеврсној анализи теоријске позиције једног од значајних естетичара просвећености Готхолда Ефрема Лесинга. Кандидаткиња сматра да се кроз извођење Лесингове чувене дистинкције ликовних уметности и књижевности појављује имплицитно и значај гносеолошког аспекта естетског принципа недовршености, важност стваралачке акције свести која на нивоу рецепције довршава уметничко дело. Текст указује на будуће обимно и квалитетно истраживање кандидаткиње на тему проблема естетске недовршености.

7) Оглед *Онтолошка функција скице* има за тему проблем «скице» као једне од форми ликовних уметности. Ауторка полази од става да скица, истовремено, носи у себи ликовну снагу, прецизност и привлачност, али она поседује и онтолошку моћ која се очитује кроз

игру довршених и недовршених контура. Скица, дакле, има амбицију да представи супстанцијалну форму изостављајући све оно што није од кључног значаја, при чему оно изостављено, недовршено, на нивоу ликовности подупире довршене контуре. Полазећи од тезе да је цртеж заједнички именилац свих ликовних уметности, кандидаткињи је блиска идеја да се процесом – који она назива «ликовно-онтолошка редукција», цртеж може даље редукovati, свести на скицу. Принцип недовршености, као естетски принцип који одређује скицу, овде се интерпретира као моћно обликотворно оруђе са значајном онтолошком функцијом. Овај текст такође антиципира сферу интересовања и истраживања кандидаткиње, које ће остати на снази у периоду од последњих пет година, када своди проучавање принципа естетске недовршености у монографији *Нон финито*.

8) Рад *Естетизација духовног простора у 18. веку* разматра један значајан проблем века просвећености – «естетизације духовности». У најкраћем, теза је овог рада да век просвећености многим областима људске духовности, моралу, политици и науци, приступа са *естетских* позиција. У прилог својој тези ауторка говори о немачко-британској спрези, посебно о односу Шилера и британских естетичара моралиста. Према нашем мишљењу у овој изузетно значајној студији показује се да кандидаткиња Ива Драшкић Вићановић савршено влада не само естетичком проблематиком, већ и извршним познавањем и разумевањем мисли века просвећености, темама којима се бавила током својом научне каријере.

АНАЛИЗА НАУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА После избора у звање ванредног професора

3.1. МОНОГРАФИЈЕ

1) У књизи *Нон финито, прилог заснивању естетике недовршеног* Ива Драшкић Вићановић третира принцип естетске недовршености као аутономан стваралачки принцип у естетском простору ликовних уметности. У првом делу књиге бави се принципом естетске недовршености у скулптури. Кроз својеврсну феноменолошку анализу слојева скулпторског опуса Микеланђела Буонаротија и Огиста Родена, иначе мајстора *нон финито* поступка, кандидаткиња наглашава повезаност предњег плана и последњег слоја позадинског плана – такозваног метафизичког слоја, коју омогућује управо принцип недовршености. Са изузетним даром за естетичку анализу, ауторка указује на везу Аристотелове филозофске спекулације и Платинове онтологије са скулпторским опусом Микеланђела и Родена. Теза коју образлаже у првом делу ове своје, у правом смислу речи, интердисциплинарно конципиране монографије, је да *нон финито* скулптура има снажно филозофско утемељење које се открива захваљујући начину обликовања у онтичком предњем плану. То је феномен који је у књизи означен термином „онтолошка пречица“. У другом делу књиге Ива Драшкић приступа анализи „*нон финито* принципа“ у равни цртежа, и при томе анализира естетски феномен скице поглавито се усредсређујући на Микеланђелов опус. Скица, сматра ауторка, подлеже принципу селекције коју она назива „ликовно – онтолошком редукцијом“, чиме се одбацује све што није од суштинског значаја, при чему се ликовна понуда своди на супстанцијалну форму. Ауторка заступа тезу – коју разложно брани – да естетска снага скице, њена лепота и драж произлазе управо из њене онтолошке снаге и прецизности.

Тема трећег дела књиге је „*нон финито* принцип“ у сликарству у периоду од високе ренесансе до барока. Под утицајем естетичких студија Хајнриха Велфлина и Ђанкарла Мајорина – савременог италијанског естетичара који се бавио естетским принципом недовршености, ауторка прати развој *кјаро скуро* технике и препознаје три димензије отварања форме, тј. ослобађања форме од контуре: отварање фигура на слици једних у односу на друге, отварање уметничког простора слике простору реципијента и отварање саме форме изнутра, захваљујући упосебљеним потезима кичице. Ове три димензије „отварања форме“ резултирају, према мишљењу ауторке, „оживљавањем“ форме, односно доживљајем отворене форме као динамичне форме која нуди реципијенту утисак кретања. Другим речима форма на нивоу рецепције, постаје „процес“. Поред Велфлиновог чувеног термина „отворена форма“ и Мајориновог термина „процес форма“ које користи у својој студији, ауторка нуди и термин „динамична форма“. Такозвану „динамичну форму“ Ива Драшкић препознаје као заједнички и обједињујући атрибут како за *нон финито* скулптуру, тако и за скицу и барокно сликарство. Други моменат који сматра значајним, а резултат је отварања форме, јесте феномен који кандидаткиња назива „обједињавањем стваралачког процеса и процеса рецепције“. Динамична форма, креирана естетским принципом недовршености, увлачи реципијента у процес настанка уметничког дела, чиме рецепција постаје, на извешан начин, ко-креација. Овако заснована студија Иве Драшкић Вићановић оправдава свој кантијански поднаслов *Прилог заснивању естетике недовршеног*.

3.2. РАДОВИ У НАУЧНИМ ПУБЛИКАЦИЈАМА

1) У тексту *Џон Лок и проблем експланаторног јаз* Ива Драшкић Вићановић анализира епистемолошку позицију Џона Лока, доказујући да се знаменити британски емпиричар, мимо сопствене намере, подухватио решавања проблема експланаторног јаз, уочио непремостив епистемички јаз између *qualia* и предмета којим су изазвани и понудио два опречна одговора на питање о односу свести и предмета – једно редукционистичко (тезом о разуму као »белом папиру« и анализом тзв. *примарних квалитета*) и једно нередукционистичко (применом своје интроспективне методе на анализу тзв. *секундарних квалитета*). Овим текстом кандидаткиња, сходно своме филозофском образовању, показује да се подједнако успешно креће не само у домену филозофске естетике, већ и епистемологије.

2) Текст *Лесингова естетика и идеја субјективности* посвећен је анализи појма просвећености, односно „просветљености“, што је, иначе, име за европску духовност осамнаестог века. У овом контексту ауторка прилаже и једно неуобичајено тумачење појма „просветљеност“ – кроз призму идеје субјективности – као снаге људског ума да осветли и у исти мах интонира предмет на који је упућен. Драшкић Вићановић управо мисао Г. Е. Лесинга сагледава као родно место овакве конотације појма »просветљеност«. Анализирајући кључне Лесингове тезе у спису *Лаокоон*, кандидаткиња доказује своју тезу да се кроз мисао Г. Е. Лесинга конституисао један од битних аспеката идеје субјективности у осамнаестом веку.

3) Студија *Аксиолошка функција qualia* представља анализу епистемолошке позиције Дејвида Хјума кроз призму проблема експланаторног јаз. У првом делу текста Ива Драшкић Вићановић показује да је Хјумов покушај премощења

експланаторног јаза анализом функција разума био потпуно неуспешан. У другом делу текста истиче необичну улогу коју такозвана *qualia* играју у Хјумовој гносеологији називајући је аксиолошком функцијом *qualia*. Наиме, Драшкић Вићановић настоји показати како *qualia* афективног сегмента свести Хјум третира као конституенте моралних и естетских вредности и да их, штавише, сматра узрочницима акција у физичком свету. И овај текст потврђује раније мишљење комисије, да се кандидаткиња суверено креће како у простору естетике, тако и у ширем филозофском простору, овде сасвим конкретно, у домену епистемологије,

4) У тексту *Технички и естетички пројект* Ива Драшкић Вићановић истражује међусобни утицај два, према њеном мишљењу основна, тока европске филозофске мисли које назива „техничким“ и „естетичким“. Као један од кључних момената у европској филозофији Драшкић Вићановић узима за пример мисао Франсиса Бекона и његов став да је корист истинска вредност спознаје. Формулисањем тезе да човек има право на природу, да треба да је спозна да би њоме овладао и увећао своју моћ, Бекон је поставио теоријски темељ техничкој цивилизацији. Ауторка надаље указује на појаву онога што она назива „естетичким пројектом“ у филозофији и извлачи тезу да такозвани „естетички пројекат“ настаје као реакција и, штавише, представља и једини могући одговор – на техницизам модерног света.

5) Студија *Форма као израз функције* представља анализу естетске категорије *to prepon* прикладности, од раног античког периода до савремене ревитализације истог појма под новим именом – функционалност. Ива Драшкић Вићановић истиче да се у архитектури двадесетог века догодио препород естетске категорије која је интонирала разумевање лепоте у пред-филозофској античкој Грчкој, као и у филозофији Сократа, Платона и Ксенофонта. Ауторка у тексту нуди аргументацију у прилог своје основне тезе: да функционалност може да се третира као призма преламања основних токова у савременој уметности. Према нашем мишљењу пред нама је изузетно значајна естетичка студија, научно истраживање у правом смислу речи, у којој се Драшкић Вићановић креће од хомерског појма *прикладности* до Гропијусове *функционалности*, и доказује да је врстан познавалац како естетичке проблематике, тако и савремених токова у архитектури.

6) У раду под називом *Аутопортрет – на обе стране картезијанског јаз*, Ива Драшкић Вићановић се бави филозофским значајем аутопортрета, који се оправдано третира као егзо – документ, сведочанство самосвести. Кандидаткиња сматра да је аутопортрет плод специфичног артифицијелног процеса који је уједно и самопрезентација и самокреација и самоиспитивање. То је и визуелна потрага за сопственим идентитетом и процес конституисања сопства. Таква врста стваралачког процеса чини аутора и субјектом и објектом визуелизације, те он чини један филозофски изузетно прегнантан напор – покушава да сагледа себе са обе стране картезијанског јаз. Овај текст је, према нашем мишљењу, суптилна интердисциплинарна студија којом кандидаткиња показује своје изузетно познавање не само естетичке проблематике, већ и историје и теорије ликовних уметности.

7) Текст под називом *Психагошка теорија уметности* је конципиран као филозофска анализа Горгијине *Похвале Хелени*. Ива Драшкић Вићановић сматра овај спис можда и као први у европској естетичкој теорији у којем су обједињени ликовна уметност и поезија једним заједничким појмом – *психагогије*. Својим кохерентним аргументативним поступком Горгија је, према мишљењу ауторке, засновао теорију уметности која се може назвати *психагошом*. Још један значајан рад кандидаткиње, оригинално истраживачки,

којим Драшкић Вићановић одговорно брани став да се као призма фузионисања ликовности и поезије у античкој филозофији уметности пре појма подражавања појавио појам психагогије.

8) У тексту *Два симптома барока* Ива Драшкић Вићановић види два »симптома« барока (термин Велфлинов) у сликарству високе ренесансе: *кјаро скуро* технику и поступак отварања потеза кичице оку посматрача. Ауторка прати развој та два тзв. »симптома« у барокном сликарству, имајући пре свега у виду дела Питера Паула Рубенса, Франса Халса, Рембранта ван Рајна и Дијега Веласкеза. И овим радом се кандидаткиња легитимише као суптилан филозофски аналитичар конкретних збивања у уметности.

9) Рад под насловом *Простор илузије* истражује две кључне концепције простора у историји ликовних уметности: ренесансну и барокну. Од Ћота до високе ренесансе, сматра ауторка, простор артефакта је конципиран тако да поставља реципијента испред представљеног призора, третирајући га као »сведока« призора. Барокна концепција простора интензивира илузију, при чему простор илузије има тенденцију да у рецепцији прескочи баријеру између артефакта и реципијента, да обухвати реципијента и увуче га у представљено, чинећи га »учесником« призора.

10) Рад *Шта је живо у Хегеловој естетици* може се сматрати као својеврсна ревитализација једног од скрајнутих принципа Хегелове естетике, принципа саморазвоја уметничких форми поништавањем чулно просторне потпуности материјалног, како га одређује ауторка, а који је Хегел применио у свом систему уметности. Делотворност овог принципа Ива Драшкић Вићановић настоји демонстрирати на примеру сликарства 19. и 20. века, односно на примеру илузије представљања треће димензије у самом сликарству. Анализирајући постимпресионизам, експресионизам, апстракцију, итд, кандидаткиња образлаже тезу да је управо овај принцип црвена нит савременог сликарства и да је овај сегмент Хегелове естетике још увек жив и прегнантан.

11) Текст *Деструкција мита о уметности* представља приказ и анализу књиге Сретена Петровића *Деконструкција естетике*. Кроз анализу Петровићевог појма „деконструкције са помереним значењем“ и анализу контекста у којем С. Петровић употребљава хегелијански појам „смрти уметности“ раскринкавајући „мит о уметности“ и залажући се за „живот“ и трајност стваралаштва као таквог, ауторка развија и своју тезу о транспоновању вредности успеха и резултата са теоријског плана на естетски.

12) Текст *Индивидуалност лепоте и лепота индивидуалности* представља истраживање естетског принципа индивидуалности и визуелизоване индивидуалне лепоте у ликовној уметности старог Египта, античке Грчке и Рима. Визуелизација жене сматра Драшкић Вићановић, као и свака ликовна форма, нуди нам увид у дух епохе која је изнедрила, у естетске, гносеолошке и онтолошке принципе који су одредили њену појаву.

13) Рад *Британска култура као призма преламања кључних токова европске културе* (*British Culture as a Prism for the Central Currents of European Civilization*) представља анализу међусобних утицаја битних токова културе на европском тлу од ренесансе до данас. Ауторка промовише тезу да је британска култура призма кроз коју се најзначајније идеје у европској култури преламају. Драшкић Вићановић доказује да је британска култура изнедрила идеју утилитарности као примарне вредности, на првом месту у гносеологији, да би се затим утилитарне вредности транспоновале са сазнајног на свеукупан духовни простор, посебно естетски.

14) У раду под називом *Проблем естетске дереализације у језику књижевности* кандидаткиња истражује однос који се успоставља између језичке форме и садржаја

у књижевности посредством појма савремене феноменолошке естетике –*естетске дереализације*. Основно полазиште кандидаткиње је теза да је органон књижевности елемент језика, а не визуелизација представа у свести. Испитујући значење и функцију *естетске дереализације* у језику књижевности, ауторка се бави сродним и са тим појмом повезаним естетичким проблемима – *уметничке истине* (тзв. животне и тзв. суштинске) и *истине фактицитета* – и начина на који језик у књижевности утиче на обликовање уметничке истине.

15) У раду *Жена и њен идентитет у уметности* Ива Драшкић Вићановић проблематизује идеју жене, њеног идентитета и женствености у ликовној уметности, а посебно у ликовној уметности старог Египта и античке Грчке. Осим проблема визуелизације жене, тј. њене женствености и идентитета, кандидаткиња у тексту анализира и питање субјективности и објективности у визуелизацији женског, проблем индивидуалног и парадигматског као израза филозофске интонације одређене епохе и народа. И овим текстом кандидаткиња потврђује своје завидно истраживачко умеће, способност да кроз призму филозофских појмова естетичке анализе, осмотри и проучи конкретна уметничка дела.

16) У тексту *Игра – естетска димензија културе* суочавамо се са покушајем аутора да на трагу новијих естетичких истраживања осветли неке кључне аспекте игре као филозофске категорије. Ива Драшкић Вићановић истиче да се игра може посматрати као посебан културни простор – омеђен и дефинисан – један од сегмената културе, али исто тако, да се *игра* може третирати и као категорија кроз коју се прелама свеукупни културни живот одређене нације, чак и саме епохе. У раду се образлаже теза да су принципи који дефинишу игру у великој мери и одредбени принципи културе те да естетска димензија игре има снагу да продре и у оне сегменте културе – морал, рад, политику, који на први поглед делују имуни на естетске принципе и процес естетизације.

17) Тема рада *Један покушај разрешења кризе хуманитета – апотеоза рационалности, морала и лепоте у 18. веку* је филозофско промишљање религије и хуманитета у осамнаестом веку, у епохи у којој је дошло до суштинског одвајања принципа хуманитета и моралности од религије. Дистанцирани од хришћанства како атеизмом, тако и деизмом, филозофи просвећености, сматра Драшкић Вићановић, траже нова упоришта за морал и хуманитет – разум и лепоту. Нове филозофске истраживачке методе доводе их до става да је истински ослонац вредности – свест субјекта. То је, уједно, и битан аксиолошки став који нам је, према мишљењу ауторке, век просвећености оставио у наслеђе.

18) У тексту *Гносеологија слике (Gnoseology of Painting)* Ива Драшкић Вићановић анализира два основна принципа конципирања појма истине у ликовној уметности: модел ликовне уметности старог Египта и принцип ренесансне ликовне уметности утемељен на илузионизму. Контрастирајући ова два различита ликовна принципа, ауторка истражује однос између појма истине у ликовној уметности и појма истине у гносеологији, акцентујући како субјект – објект проблем, тако и проблем уметничке истине као такве.

19) Текст *Један вид умирања уметности у савременој култури* изнова актуелизује проблем «смрти уметности» у савременој култури. Аутор сагледава уметност као ону форму културе која, мада суптилна, у бити јесте субверзивна. У томе се може запазити још једна сродност уметности са филозофијом, осим оне о којој је говорио Аристотел, указујући на њихову повезаност у суделовању у ономе општем. Ауторка уочава као аспект «умирања уметности» актуелни маркетиншки механизам. Наиме, само оно дело које је постало предмет маркетиншке промоције има могућност да заживи у свести реципијента

(у акту рецепције), док је све друго у њему, дакле и оно битно у основној интенцији дела, тј. субверзивно, или сасвим осуђено на «смрт» или пак пацификовано, неутралисано. На крају, ауторка поставља суштинско питање: која ће и да ли ће икада нека култура маркетиншки подржати оно што је суштински субверзивно у односу на њу саму? Рад је значајан због указивања на један изузетно важан проблем савремене културе.

20) Рад *Иманентна истина и сликарство* јесте покушај редефинисања појма иманентне истине (на трагу феноменолошке анализе Николаја Хартмана). Према ауторки појам иманентне истине може се применити на сваку уметност, на књижевност, сликарство и вајарство, једнако успешно као и на музику и архитектуру. Па ипак, анализи појма истине сваке поједине уметности треба приступити онако како то изискује њен специфичан естетски простор. У тексту се развија анализа *кјаро-скурро* ликовне технике, за коју Ива Драшкић Вићановић тврди да представља ликовни принцип, као једног аспекта иманентне истине својствене сликарском естетском простору као таквом. Према нашем мишљењу – још једна оригинално истраживачка студија кандидаткиње.

21) У огледу *Грчка ликовна уметност као визуелизација појма* Ива Драшкић Вићановић испитује однос филозофске мисли и конкретне уметничке праксе у античкој Грчкој у петом веку пре нове ере. Кандидаткиња у овоме раду нуди и један од могућих одговора на питање зашто грчка ликовна уметност (све до епохе хеленизма) није развила индивидуални портрет - она образлаже тезу да су Сократова епагошка метода и његово учење о појму дали интонацију и начину размишљања у ликовној уметности, те да се и у ликовним уметностима као суштинско препознаје оно опште и парадигматско, што значи да се грчка ликовност овог периода може разумети као *визуелизација појма*. И овај рад показује да се у разматрању конкретних питања саме уметности кандидаткиња држи опште филозофских оквира, продуктивно повезујући духовност дате епохе са конкретним уметничким делима, која су, додуше израз времена, али и пре свега облици са опште људском потенцијом.

22) Која је основна интенција рада *Дејвид Хјум и идеја херменеутике*? Ауторка оставља по страни Хјумову гносеологију, при чему Хјумову моралну и политичку филозофију посматра као родно место идеје херменеутике и то у њена три битна сегмента: да је јединствена људска природа темељ разумевања свих духовно-историјских творевина; да постоји равноправност духовних и природних наука; најзад да у Хјумовој филозофији појам *разумевања* имплицира откривање истинског унутрашњег смисла историјских и уметничких творевина.

23) У тексту *Две тенденције у образовању ликовних уметника* Ива Драшкић Вићановић се бави статусом и третманом ликовног уметника, имајући у виду начин како су се профилисали кроз историју. Када је реч о образовању ликовних уметника, ауторка у томе запажа бар две основне тенденције: тенденцију раздвајања ликовних уметника од занатлија, али и спајања са научницима. Тај је смер кулминирао у ренесанси, изискујући од уметника све захтевније образовање, укључујући ту и теоријско. Друга је тенденција она која је водила ка поновном фузионисању ликовних уметника и занатлија, и која је оживела у деветнаестом веку као реакција на техничку цивилизацију и њену нехуману поделу рада.

24) У огледу *Бихевиорални аспект стваралаштва* кандидаткиња се бави питањем стваралаштва из једног неуобичајеног угла: посматра га као сегмент комуникативне, бихевиоралне технике коју је изнедрила италијанска ренесанса. Реч је о техници која је позната под називом *sprezzatura* (ноншалантност, нехај). Анализирајући овај појам,

ауторка има у виду три кључне карактеристике поменуте бихевиоралне технике: артифицијелност, индивидуалност и суштинску упућеност сопства на алтеритет у процесу самопрезентације. Поменуте карактеристике чине компатибилним стваралачки процес чији је продукт *sprezzatura* са стваралачким процесом чији је продукт артефакт.

3.3. Подручја научног рада кандидата

Пратећи досадашњи научни рад кандидаткиње, њено двадесетпетогодишње бављење теоријском естетиком и филозофијом уметности, чији је знатан део у овоме реферату изложен, комисија је стекла уверење да је Ива Драшкић Вићановић кандидат који у естетичкој науци завређује највишу могућу пажњу.

Феномену «естетског» кандидат приступа са филозофским интересом, будући да су филозофске дисциплине чиниле њен основни студиј. У том смислу, како је показано, она се посветила истраживању естетског феномена у целини, а то, даље, претпоставља заокупљеност не само опште теоријским питањима „естетике“ и „естетског“, већ и конкретним питањима и проблемима саме уметности: односима уметности према другим духовним областима, уметности према друштвеним феноменима, према творевинама културе, најзад, о питању будућности, перспективе уметности. У томе, још одређеније, кандидаткиња се усредсређује на проблеме појединих уметности – књижевности, ликовних уметности, а добар број њених радова посвећен је *гносеологији лепог и уметности*. Теме њенога теоријског интересовања, проблеми уметности и естетике, којим се ауторка бавила, отварају читав спектар проблема: од укуса, рецепције, онтолошког статуса лепоте, гносеолошког и онтолошког статуса уметности, преко питања смисла уметности и односа уметности према истини, историји, до одсудног и незаобилазног проблема, положаја и смисла уметности у савременој техничкој цивилизацији.

У свом теоријском раду кандидаткиња је показала изванредно познавање релевантних естетичких теорија, посебно токова европскога филозофског и естетичкога мишљења. Па ипак, простор њеног *посебног* интересовања, без сваке сумње, јесте естетика *просвећености*, и у томе британска естетика, не мање античка *грчка филозофија* лепог и уметности, најзад, *Кантова естетика*.

У новијем периоду, посебно од избора у звање ванредног професора, сматрамо као изузетно важан резултат кандидаткиње који је остварен у монографији *Нон финито*. Држимо да је у томе раду на прегнантан начин дошла до изражаја модерна естетичка мисао о уметности као свагда отвореној форми. Ту је идеју ауторка елаборирала, полазећи не само од примера савременог уметничког искуства, већ и уметности у целини, подстирући инвентивне анализе „отворености“ форме уметности из минулих епоха историје уметности, поглавито епохе ренесансе и барока.

У томе настојању да покаже како уметничко дело, привидно заокружено и довршено, свагда остаје у рецепцији отворено, у естетској недовршености, кандидаткиња је пронашла кључ интерпретације уметности у „*нон финито* принципу“. Отуда су уследиле и друге, а нужне консеквенције. Наиме, отворена форма, као и сам процес који до таквога исхода доводи, кандидаткиња је одредила термином „динамична форма“, врло суптилно повезујући филозофску спекулативност и конкретну уметничку праксу. Такође се показало као плодно њено бављење филозофским значајем аутопортрета, историјским развојем категорије прикладности, рађањем филозофске естетике фузионисањем појмова

поезије и ликовности кроз појам психагогије. Исто тако, незаобилазан је и њен интердисциплинарни приступ проблемима уметности и, поврх томе, даровите анализе индивидуалног и парадигматског у контексту лепоте. Незаобилазна су и њена тумачења појма дереализације у језику и књижевности, затим, примена и даље развијање феноменолошке методе тумачења уметничког дела, поглавито у њеној најновијој монографији и њена инвентивна запажања о положају уметности данас у технолошкој цивилизацији, односно радикална хуманистичка критика те цивилизације - цивилизације која оставља мало простора за стваралачки начин потврђивања индивидуалности, што је у уметности само највидљивије изражено.

4. МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ИЗБОР

4.1. Оцена о резултатима научно-истраживачког рада

Кандидаткиња, ванредни професор др Ива Драшкић Вићановић, објавила је велики број значајних научних радова из области естетике – предмета за који се бира у звање редовног професора. Приложила је комплетну библиографију научних радова, као и саме радове, а ту су и запажена саопштења на домаћим и међународним научним скуповима, која су објављена у целини, у релевантним публикацијама. Објавила је три монографије из одговарајуће научне области, од којих су прве две (*Естетско чуло* и *Укус и етос*) целовите научне студије из области британске естетике просвећености, написане на српском језику, док трећа књига (*Нон финито, прилог заснивању естетике недовршеног*) отвара нове могућности истраживања у области естетике и представља оригиналан допринос естетичкој теорији и филозофији уметности.

4.2. Оцена о ангажовању кандидата у развоју наставе и развоју других делатности универзитета

На Филолошком факултету у Београду др Ива Драшкић Вићановић предаје предмете *Естетика 1*, *Естетика 2*, *Естетика 3* и *Естетика 4*. Од 2003. до 2010. била је ангажована и у извођењу наставе из предмета *Увод у филозофију*. Од 2002. до 2004. била је наставник на предмету *Филозофија уметности* на Факултету ликовних уметности у Београду. Од 2003. је ангажована у извођењу наставе из *Естетике* и *Историје уметности* на Академији уметности у Београду. Од 2010. држи запажени курс на докторским студијама Филолошког факултета у Београду под називом *Проблем форме у естетици*. Од 2006. до 2009. године била је члан Комисије за евалуацију наставе на Филолошком факултету у Београду, а од 2009. до 2012. Управник Катедре за општу књижевност и теорију књижевности.

Колегиница др Ива Драшкић Вићановић, као предавач, али и као управник Катедре за општу књижевност и теорију књижевности, била је својски ангажована на изradi нове

програмске концепције предмета *Естетике*, саобразно новонасталом општем плану студијске групе за Општу књижевност и теорију књижевности. Својим стручним ангажманом и педагошким радом дала је значајан допринос настави, како на Катедри за општу књижевност и теорију књижевности, тако и настави на Филолошком факултету у целини.

4.3. Оцена о резултатима педагошког рада

Др Ива Драшкић Вићановић је наставник са завидним педагошким искуством, показала и доказала свој лепи смисао да веома сложене, апстрактне појмове филозофије и естетике приближи сензибилном аудиторијуму, студентима филолошког и уметничког опредељења. Показала је примерну даровитост, не само у раду са мањим групама, већ и са обимнијим студијским групама када је изводила наставу из *Увода у филозофију*. Кандидаткиња је показала умеће уподстицању студената на критичко мишљење, разговор и полемику. Примећено је да студенти, захваљујући њеним предавањима, успешно савладавају сложено и захтевно градиво из области естетике и филозофије уметности. Забележене су највише оцене студената по свим критеријумима на претходној студентској евалуацији.

4.4. Оцена резултата кандидата постигнутих у обезбеђивању научно-наставног подмлатка

Кандидаткиња је била и сада је члан више комисија за избор сарадника у виша звања, како на Филолошком факултету где је запослена, тако и на матичном Филозофском факултету у Београду и Филозофском факултету у Новом Саду. Била је ментор кандидатима при изради докторских радова, односно при изради мастер радова, као и члан комисија за процену и одобрење теме, као и за одбрану мастер радова, магистарских и докторских теза на Филолошком, Филозофском и Факултету драмских уметности. Тренутно је ментор једном докторанду на Филолошком факултету у Београду.

4.5. Оцена о учешћу кандидата у стручним организацијама и другим делатностима од значаја за развој научне области

Ива Драшкић Вићановић је активна у раду Естетичког друштва Србије, као члан Извршног одбора и Српског филозофског друштва и већ осам година је један од уредника филозофског часописа *Theoria*. Учествоје у организацији значајног националног научног скупа Естетичког друштва Србије и уредник је Зборника радова ЕДС.

5. ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР КАНДИДАТА

На основу изложених релевантних чињеница, познавања научног и педагошког рада кандидата и анализе тих радова, чланови Комисије сматрају да кандидат, ванредни професор др Ива Драшкић Вићановић, испуњава све услове за избор у звање редовног професора, који су предвиђени чланом 64 Закона о високом образовању и Одлуком Сената Универзитета у Београду (од 14. 12. 2011. године) о изменама и допунама критеријума за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, односно чланом 107 Статута Филолошког факултета у Београду. Комисија је једнодушна у оцени да Изборном већу Филолошког факултета у Београду предложи да др Иву Драшкић Вићановић, ванредног професора Филолошког факултета Универзитета у Београду, изабере у звање **редовног професора** за ужу научну област **Естетика**, предмет: **Естетика**, на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

У Београду,
31. 01. 2013.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

Др Сретен Петровић,
редовни професор
Филолошког факултета
у Београду, у пензији

Др Мирко Зуровац
редовни професор
Филозофског факултета
у Београду, у пензији

Др Дивна Вуксановић
редовни професор
Факултета драмских уметности
у Београду

